

Rektor afslutter tragikomisk sag

Universitetets hovedindgang åbnes efter 20 år

Det er nu tyve år siden, billedhuggeren Jan Buhl lovede Aarhus Universitet at færdiggøre et relief til dets hovedindgang i løbet af tre år. Endnu i dag står det i ufærdig tilstand i hovedbygningens forhal.

Nu hvor man har rundet snesen i åremål, har konsistorium haft sagen oppe til drøftelse. Konsistoriums medlemmer, der før mødet havde været ovre og tage relieffet i øjesyn, skulle efter rektor Søren Sørensens oplæg vælge mellem to muligheder: enten hugge relieffet ned, subsidiært mure det til, eller lade det stå i dets nuværende tilstand og betragte kunstnerens arbejde som afsluttet. Konsistorium besluttede sig for den sidste løsning.

Billedhuggeren selv, Jan Buhl, forestiller sig en tredje mulighed: at han gør relieffet færdigt. Men denne løsning regner universitetet åbenbart ikke længere for sandsynlig.

Historien bag denne mærkelige situation, der bl. a. har resulteret i, at hovedindgangen konstant står aflåst, strækker sig tilbage over næsten tre årtier. I løbet af fyrrerne traf universitetet aftale med Ny Carlsbergfondet om at finansiere et sådant relief, og Jan Buhl blev udpeget til opgaven. I 1951 blev der skrevet kontrakt om arbejdet, og i denne stod der, at relieffet skulle være færdigt i 1954.

Siden da er en masse ting gået skævt. Parterne i sagen er nogenlunde enige om sådanne forsinkelsesgrunde som halvandet års udlandsrejse (Buhl var i Italien i 1953-54), om nogle meget alvorlige brud i højre fod (i 1958) og om tre brækkede fingre (1959). En kvadervæg i forhallen, som skulle opsættes forud for selve hugningen af relieffet, blev først færdig i slutningen af 1957. Jan Buhl havde forlangt og fået 60.000 kr. i honorar, hvoraf de sidste 25.000 først skulle udbetales, når relieffet stod færdigt. Dette beløb var af en sådan størrelse, at han hele tiden måtte påtage sig andet arbejde for at have råd til at gennemføre relieffet. En slags uformel anerkendelse af dette forhold ligger i, at Ny Carlsbergfondet senere bevilgede ekstra beløb på sammenlagt ca. 44.000 kr. Af disse indgik de sidste 24.000 kr. i en fornyet kontrakt, der blev undertegnet i april 1964. Ifølge denne skulle relieffet stå færdigt i forsommeren 1965. Pengene blev udbetalt i månedlige rater indtil dette tidspunkt. Da relieffet stadig ikke var færdigt, trak Ny Carlsbergfondet sig ud af sagen. Siden dette tidspunkt har Jan Buhl intet fået for det arbejde, han har udført.

Fra 1960 og fremefter begynder universitetet at se med bistre miner på sagen, og efter dette tidspunkt spo-

res der ikke længere nogen forståelse for forsinkelserne med arbejdet. Universitetet hæfter sig ved de mange tidsfrister, der ikke er blevet overholdt, og ved de ekstrabevillinger, kunstneren har fået. Jan Buhl hæfter sig ved, at de penge, han modtog, ikke på noget tidspunkt var nok til at befri ham for økonomiske vanskeligheder i forbindelse med arbejdet. Disse ting fylder ikke meget i universitetets vurdering af sagen. Heller ikke de sygdomstilfælde, som Jan Buhl har dokumenteret. Dertil kommer, at de 44.000 kr. i ekstrabevilling reelt kun beløber sig til 19.000, idet de sidste 25.000 kr. af det oprindelige honorar af gode grunde aldrig er blevet udbetalt.

Jan Buhl udtaler til Montanus: »Jeg synes, det er synd, hvis det hele skal standse her. Jeg har hele tiden været interesseret i at få dette relief færdigt. Men det er ikke rigtigt, at jeg har afgivet disse bindende tilsagn. Det lader sig slet ikke gøre ved et arbejde

af denne art, det er alt for uoverskueligt. Universitetet mener tilsyneladende, at jeg har gået og pjattet med det. I virkeligheden har arbejdet lagt meget tunge byrder på mig, og måned for måned har jeg måttet skaffe penge andetstedsfra for at have råd til at arbejde på relieffet. Jeg har derfor også måttet udføre det grovere arbejde selv. Fra 1960 og fremefter har jeg i stigende grad haft besvær med et dårligt knæ, indtil jeg endelig i 67 fik det opereret.

Der er mange faktorer i dette regnestykke, som jeg kunne dokumentere, men det er jo ikke det vigtigste. Dette relief har været en hjertesag for mig, og jeg har prøvet roligt og stilfærdigt igennem disse år at få tid og råd til at arbejde på det. Jeg har i mange år fundet de vilkår, jeg har arbejdet under, uanstændige, men jeg vil stadig gerne, at dette relief bliver færdigt. Det må være hovedsagen, og ikke de år, der er gået forud.

Jeg har skrevet til rektor og tilbudt at gennemføre hugningen i denne sommerferie og såvidt muligt bemalingen i næste, men har endnu ikke fået svar. Jeg synes, det er et rimeligt tilbud, som universitetet nok skulle kunne tage imod.»

Rektor Søren Sørensens udtaler om dette tilbud: »Jeg kan godt lide relieffet, derfor synes jeg også, det er synd, det ikke er blevet færdigt. Jan Buhl er velkommen til at arbejde videre på det, men betingelsen må være, at hovedindgangen fra nu af er åben. Den har stået lukket i tyve år; det hele er en lidt tragikomisk sag, som vi nu må have afsluttet.«

Det er dette lokale, som ingen har kunnet se i 20 år.